

Helena Ciepła, Henryk Dolecki
Tadeusz Domińczyk, Agnieszka Góra-Błaszczkowska
Antoni Górski, Andrzej Jakubecki, Iwona Koper
Grzegorz Misiurek, Zbigniew Strus, Tadeusz Żyznowski

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

redakcja naukowa
Henryk Dolecki
Tadeusz Wiśniewski

Tom III

Artykuły 506–729

2. wydanie

LEX

a Wolters Kluwer business

KOMENTARZ LEX

Helena Ciepła, Henryk Dolecki
Tadeusz Domińczyk, Agnieszka Góra-Błaszczkowska
Antoni Górski, Andrzej Jakubecki, Iwona Koper
Grzegorz Misiurek, Zbigniew Strus, Tadeusz Żyznowski

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

redakcja naukowa
Henryk Dolecki
Tadeusz Wiśniewski

Tom III

Artykuły 506–729

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

2. wydanie

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

KOMENTARZ LEX

Stan prawny na 1 marca 2013 r.

Projekt graficzny okładki i strony tytułowej
Cecylia Staniszevska, Ewa Łukasik

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Ewa Wysocka

Opracowanie redakcyjne
„Littera” Maria Beata Wawrzyńczak-Jędryka

Poszczególne artykuły skomentowali:

Helena Ciepa: 626¹–626¹³

Henryk Dolecki: 590–598

Tadeusz Domińczyk: 694¹–694⁸

Agnieszka Góra-Błaszczkowska: 506–543, 568–589

Antoni Górski: 544–560¹, 606–626

Andrzej Jakubecki: 691¹–691⁹

Iwona Koper: 561–567⁵

Grzegorz Misiurek: 692–693²², 716–729

Zbigniew Strus: 598¹–605

Tadeusz Żyznowski: 627–691

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska SA, 2013

ISBN: 978-83-264-4146-2

2. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluger.pl

www.wolterskluger.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)	13

(...)

CZĘŚĆ PIERWSZA POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

(...)

KSIEGA DRUGA	
Postępowanie nieprocesowe	15
Tytuł I	
Przepisy ogólne	15
Tytuł II	
Przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw	99
Dział I	
Sprawy z zakresu prawa osobowego	99
Rozdział 1	
Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu	99
Oddział 1	
Postępowanie o uznanie za zmarłego	99
Oddział 2	
Postępowanie o stwierdzenie zgonu	110
Oddział 3	
Uchylenie postanowień orzekających uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu	115
Rozdział 2	
Ubezważnowolnienie	121

Oddział 1	
Przepisy ogólne	121
Oddział 2	
Doradca tymczasowy	131
Oddział 3	
Postępowanie	135
Dział II	
Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli	152
Rozdział 1	
Sprawy małżeńskie	152
Rozdział 2	
Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze	193
Oddział 1	
Przepisy ogólne	193
Oddział 2	
Sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi	223
Oddział 3	
Sprawy o przysposobienie	239
Oddział 4	
Sprawy z zakresu opieki	247
Oddział 5	
Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką	253
Oddział 6	
Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem	289
Rozdział 3	
Sprawy z zakresu kurateli	306
Dział III	
Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	317
Rozdział 1	
Przepisy ogólne	317
Rozdział 2	
Stwierdzenie zasiedzenia	319
Rozdział 2a	
Przepadek rzeczy	326
Oddział 1	
Przepadek rzeczy na podstawie prawa celnego	326
Oddział 2	
Przepadek pojazdów	331
Rozdział 3	
Zarząd związany ze współwłasnością i użytkowaniem	333
Rozdział 4	
Zniesienie współwłasności	339
Rozdział 5	
Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	357

Rozdział 6	
Postępowanie wieczystoksięgowe	361
Dział IV	
Sprawy z zakresu prawa spadkowego	401
Rozdział 1	
Zabezpieczenie spadku i spis inwentarza	406
Rozdział 2	
Przyjęcie lub odrzucenie spadku	416
Rozdział 3	
Ogłoszenie testamentu	423
Rozdział 4	
Wyjawienie przedmiotów spadkowych	432
Rozdział 5	
Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	438
Rozdział 6	
Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	440
Rozdział 7	
Zarząd spadku nie objętego	442
Rozdział 8	
Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	447
Rozdział 9	
Dział spadku	475
Rozdział 10	
Inne sprawy spadkowe	503
Dział IVA	
Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych	
i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	507
Dział V	
Sprawy depozytowe	521
Rozdział 1	
Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	521
Rozdział 2	
Zwrot depozytu sądowego składającemu i wydanie depozytu sądowego	
uprawnionemu	535
Rozdział 3	
Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu ..	539
Dział VI	
Postępowanie rejestrowe	543
KSIĘGA TRZECIA	
(uchylona)	570
KSIĘGA CZWARTA	
Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	570
(...)	
Skorowidz rzeczowy	581

WYKAZ SKRÓTÓW

Źródła prawa

d.k.p.c.	– ustawa z dnia 29 listopada 1930 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 83, poz. 651 z późn. zm.)
instrukcja sądowa	– zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. MS Nr 5, poz. 22 z późn. zm.)
k.c.	– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
k.h.	– rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)
k.k.	– ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
k.k.w.	– ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
k.p.	– ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
k.p.a.	– ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 267)
k.p.c.	– ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
k.p.k.	– ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
k.r.o.	– ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 788 z późn. zm.)
p.a.s.c.	– ustawa z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 z późn. zm.)
pr. bank.	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1376 z późn. zm.)

pr. czek.	– ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo czekowe (Dz. U. Nr 37, poz. 283 z późn. zm.)
pr. not.	– ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 z późn. zm.)
pr. spółdz.	– ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 z późn. zm.)
pr. weksl.	– ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.)
p.u.n.	– ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 z późn. zm.)
p.u.s.p.	– ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.)
p.w.k.c.	– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 94 z późn. zm.)
p.w.k.p.c.	– ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 297 z późn. zm.)
r.u.s.p.	– rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 249 z późn. zm.)
u.d.u.	– ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66 z późn. zm.)
u.g.n.	– ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)
u.k.s.c.	– ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.)
u.k.w.h.	– ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 z późn. zm.)
u.p.p.	– ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 z późn. zm.)
u.s.d.g.	– ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.)
ustawa o KRS	– ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.)
ustawa o Prokuraturii Generalnej	– ustawa z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417 z późn. zm.)
u.s.z.p.p.	– ustawa z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123 z późn. zm.)

Czasopisma, publikatory i inne

Apel.-Lub.	– Apelacja. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Lublinie
Biul. SN	– Biuletyn Sądu Najwyższego
DPP	– Demokratyczny Przegląd Prawniczy
GP	– Gazeta Prawnicza
KPP	– Kwartalnik Prawa Prywatnego
KRS	– Krajowy Rejestr Sądowy
Legalis	– System Informacji Prawnej „Legalis”
Lex	– System Informacji Prawnej „Lex OMEGA”
LexPolonica	– Serwis Prawniczy LexPolonica
M. Praw.	– Monitor Prawniczy
niepubl.	– niepublikowane
NP	– Nowe Prawo
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OSA	– Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNCK	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna i Izba Karna
OSNCP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNC-ZD	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNKW	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSNPG	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego – wydanie Prokuratury Generalnej
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPiKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, seria A
Pal.	– Palestra
PiM	– Prawo i Medycyna
PiP	– Państwo i Prawo
PPE	– Przegląd Prawa Egzekucyjnego
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
PPiA	– Przegląd Prawa i Administracji
Pr. Bank.	– Prawo Bankowe
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
PS	– Przegląd Sądowy
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
PWS	– Problemy Wymiaru Sprawiedliwości
Rej.	– Rejent
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
RPO	– Rzecznik Praw Obywatelskich

Wykaz skrótów

SC	– Studia Cywilistyczne
SN	– Sąd Najwyższy
SP	– Studia Prawnicze
tekst jedn.	– tekst jednolity
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TPP	– Transformacje Prawa Prywatnego
Wok.	– Wokanda
ZNUJ	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego

USTAWA

z dnia 17 listopada 1964 r.

Kodeks postępowania cywilnego

(Dz. U. Nr 43, poz. 296; zm.: Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113; z 1974 r. Nr 27, poz. 157, Nr 39, poz. 231; z 1975 r. Nr 45, poz. 234; z 1982 r. Nr 11, poz. 82, Nr 30, poz. 210; z 1983 r. Nr 5, poz. 33; z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242; z 1985 r. Nr 20, poz. 86; z 1987 r. Nr 21, poz. 123; z 1988 r. Nr 41, poz. 324; z 1989 r. Nr 4, poz. 21, Nr 33, poz. 175; z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318, Nr 79, poz. 464; z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92, Nr 115, poz. 496; z 1993 r. Nr 12, poz. 53; z 1994 r. Nr 105, poz. 509; z 1995 r. Nr 83, poz. 417, Nr 141, poz. 692; z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350, Nr 149, poz. 703; z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940, Nr 141, poz. 944; z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 757; z 1999 r. Nr 52, poz. 532; z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191, Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322; z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368, Nr 138, poz. 1546; z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849, Nr 240, poz. 2058; z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939, Nr 228, poz. 2255; z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356, Nr 237, poz. 2384; z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 267, poz. 2258; z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656, Nr 235, poz. 1699; z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 61, poz. 418, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378, Nr 247, poz. 1845; z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547, Nr 234, poz. 1571; z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395, Nr 216, poz. 1676; z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 24, poz. 125, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 197, poz. 1307, Nr 182, poz. 1228,

Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435; z 2011 r. Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 34, poz. 173, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342, Nr 233, poz. 1381, Nr 234, poz. 1391; z 2012 r. poz. 908, 1254, 1445, 1529; z 2013 r. poz. 142, 403)

(...)

CZĘŚĆ PIERWSZA POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE

(...)

KSIĘGA DRUGA POSTĘPOWANIE NIEPROCESOWE

Tytuł I PRZEPISY OGÓLNE

Literatura: B. Bładowski, *Środki odwoławcze w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2008; W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2008; W. Broniewicz, *W kwestii stanowiska prawnego kuratora*, Pal. 1968, nr 6; B. Dobrzański (w:) B. Dobrzański, M. Lisiewski, Z. Resich, W. Siedlecki, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 1, red. Z. Resich, W. Siedlecki, Warszawa 1975; A. Góra-Błaszczkowska, *Nieistnienie orzeczenia – kilka uwag na temat praktycznych konsekwencji uznania orzeczenia za nieistniejące* (w:) *Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych*, red. H. Dolecki, K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2008; A. Góra-Błaszczkowska, *Postanowienia sądu pierwszej instancji w procesie cywilnym*, Warszawa 2002; A. Góra-Błaszczkowska, *Postanowienia sądu podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji w trybie art. 380 k.p.c.*, Pal. 1999, nr 9–10; A. Góra-Błaszczkowska, *Zasada równości stron w procesie cywilnym*, Warszawa 2008; J. Górowski, *Orzekanie o kosztach postępowania nieprocesowego* (w:) *Aurea Praxis Aurea Theoria. Księga pamiątkowa ku czci profesora Tadeusza Erecińskiego*, Warszawa 2011; B. Gudowska, *Zainteresowany, czyli kłopot (uwagi o art. 47711 k.p.c.)* (w:) *Aurea Praxis Aurea Theoria. Księga pamiątkowa ku czci profesora Tadeusza Erecińskiego*, Warszawa 2011; J. Gudowski (w:) T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, K. Weitz, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze*, t. 2, red. T. Ereciński, Warszawa 2009; J. Jagieła, *Postępowanie w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (stadium wykonawcze)*, M. Praw. 2003, nr 6; J. Jagieła, *Tymczasowa ochrona prawna w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2007; G. Jędrejek, *Skład sądu w sprawie o zmianę zawarte-*

go w wyroku rozwodowym orzeczenia o władzy rodzicielskiej (art. 509 k.p.c.), SP KUL 2009, nr 4, s. 85–97; K. Korzan, *Postępowanie nieprocesowe*, Warszawa 2004; J. Krajewski, *Wznowienie postępowania według nowego k.p.c.*, PiP 1967, z. 7; K. Lubiński, *Istota i charakter prawny działalności sądu w postępowaniu nieprocesowym*, Toruń 1985; M. Malczyk-Herdzina, *Sprawa o zmianę zawartego w wyroku rozwodowym orzeczenia o władzy rodzicielskiej – glosa – III CZP 113/03*, M. Praw. 2008, nr 8; K. Markiewicz, *Postać i charakter prawny czynności sądu, podejmowanych na podstawie art. 569 § 2 k.p.c. (w:) Proces cywilny. Nauka – Kodyfikacja – praktyka. Księga jubileuszowa dedykowana profesorowi Feliksowi Zedlerowi*, Warszawa 2012; A. Maziarz-Charuza, *Skarga na orzeczenie referendarza sądowego po nowelizacji z dnia 2 marca 2006 r.*, PS 2007, nr 10; A. Miączyński, *Skuteczność orzeczeń w postępowaniu cywilnym*, ZNUJ, Prace Prawnicze, Warszawa–Kraków 1974; K. Piasecki, A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego*, t. III, *Postępowanie nieprocesowe, w razie zaginięcia lub zniszczenia akt, zabezpieczające i egzekucyjne*, Komentarz do art. 506–1088, Warszawa 2012; M. Sawczuk, *Wznowienie postępowania cywilnego*, Warszawa 1970; W. Siedlecki, *Nieważność procesu cywilnego*, Warszawa 1965; W. Siedlecki, Z. Świeboda, *Postępowanie nieprocesowe*, Warszawa 2001; W. Siedlecki (w:) *System prawa procesowego cywilnego*, t. 2, red. W. Siedlecki, Ossolineum 1987; W. Siedlecki (w:) J. Policzekiewicz, W. Siedlecki, E. Wengerek, *Postępowanie nieprocesowe*, Warszawa 1980; J. Sobkowski, *Istota prawa do wysłuchania przez sąd uczestnika postępowania nieprocesowego w RFN (w:) Symbolae Witoldo Broniewicz dedicatae*, red. A. Marciniak, Łódź 1998; A. Stempniak, *Spis inwentarza – wybrane aspekty postępowania (cz. II)*, M. Praw. 2012, nr 6; Z. Świeboda, *Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego*, Warszawa 2004; T. Wiśniewski, *Czy potrzebne są zmiany w systemie środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym?*, Polski Proces Cywilny 2011, nr 2; T. Wiśniewski, *Przebieg procesu cywilnego*, Warszawa 2009; T. Zembrzusi, *Zaskarżanie orzeczeń incydentalnych wydanych po raz pierwszy w toku instancji (uwagi na tle wyroku Trybunału Konstytucyjnego)*, PS 2007, nr 9; T. Zembrzusi, *Orzekanie o zmianę zawartego w wyroku rozwodowym rozstrzygnięcia o miejscu pobytu dziecka a ograniczenie władzy rodzicielskiej*, M. Praw. 2011, nr 19; A. Zieliński, *Sporządzanie środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2009.

Uwagi wstępne

1. Postępowanie nieprocesowe jest drugim, obok procesu, zasadniczym trybem postępowania cywilnego. W trybie postępowania nieprocesowego realizuje się nie tylko zasadnicza funkcja postępowania cywilnego, którą jest urzeczywistnianie norm prawnych indywidualno-konkretnych z zakresie prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, ale także funkcja polegająca na wydawaniu zarządzeń, zwolnień i zezwoleń, mających znaczenie prawne, jak i funkcja dokumentacyjno-rejestrowa postępowania cywilnego (na ten temat zob. szczegółowo np. W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2008, s. 30).

Przekazanie spraw na drogę postępowania nieprocesowego wynika z kilku względów: dla niektórych rodzajów spraw, np. opiekuńczych czy spadkowych,

postępowanie nieprocesowe jest bardziej odpowiednie, ze względu na zasady, rządzące tym postępowaniem. Istnieją pewne sprawy, które nie mogłyby być rozpoznawane w procesie ze względu na brak przymiotu dwustronności, jak np. sprawy o uznanie za zmarłego czy też sprawy rejestrowe. Ponadto, co również istotne, o przekazaniu określonych spraw na drogę postępowania nieprocesowego decydują także względy historyczne: chociaż dane sprawy nadawałyby się na drogę procesu, należą do postępowania nieprocesowego, jak np. sprawy o rozgraniczenie nieruchomości czy sprawy o zniesienie współwłasności (W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne...*, s. 311).

2. Zasadniczym trybem postępowania cywilnego jest proces, którego przepisy odpowiednio stosuje się do postępowania nieprocesowego. Z treści art. 13 § 1 wynika, że w trybie postępowania nieprocesowego rozpoznaje się tylko sprawy przekazane przez ustawę, nie tylko przez księgę drugą k.p.c., ale również przez inne akty normatywne. Z reguły wymienione przepisy wyraźnie stwierdzają, które sprawy rozpoznawane są w postępowaniu nieprocesowym, ale nie zawsze tak jest. Ze względu na nieprecyzyjność norm prawnych zdarzają się czasami trudności w ustaleniu, w jakim postępowaniu dana sprawa powinna być rozpoznawana (tak K. Korzan, *Postępowanie nieprocesowe*, Warszawa 2004, s. 21).

3. Cechą postępowania nieprocesowego jest duża różnorodność rozpoznawanych nim spraw. Są to zarówno sprawy z zakresu prawa osobowego (art. 526–543), jak i sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli (art. 561–605), sprawy z zakresu prawa rzeczowego (art. 606–626²⁶), spadkowego (art. 627–691), z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (art. 691¹–691⁹), sprawy depozytowe (art. 692–693²²) oraz postępowanie rejestrowe (art. 694¹–694⁸). Ponadto przepisy o postępowaniu nieprocesowym stosuje się do wielu spraw, uregulowanych w ustawach szczególnych. Przykładem jest ustawa z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264 z późn. zm. Zgodnie z jej art. 33, w sprawach określonych w art. 30–32 orzeka sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego.

W myśl art. 13 § 2, przepisy o procesie stosuje się odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w niniejszym Kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Zatem stosując przepisy księgi drugiej Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, należy mieć na uwadze konieczność równoczesnego, odpowiedniego stosowania przepisów o procesie, oczywiście z uwzględnieniem różnic, zachodzących pomiędzy tymi dwoma trybami postępowania.

4. Podstawową, w stosunku do procesu, różnicą pomiędzy omawianymi trybami postępowania cywilnego jest możliwość wszczęcia postępowania nieprocesowego z urzędu. Proces może zostać wszczęty wyłącznie wniesieniem pozwu. Wszczęcie postępowania nieprocesowego z urzędu, nastąpić może tyl-

Drugie wydanie komentarza, obejmującego artykuły od 506 do 729 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, pod redakcją naukową dr. hab. Henryka Doleckiego i prof. dr. hab. Tadeusza Wiśniewskiego zawiera omówienie wszystkich zmian w kodeksie, które miały miejsce od czasu pierwszej edycji w 2011 r.

Autorzy – wybitni przedstawiciele praktyki prawniczej i nauki – prezentują najważniejsze nowelizacje przepisów kodeksu postępowania cywilnego, dotyczące m.in.:

- umieszczania informacji o dokonanych zapisach windykacyjnych w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku,
- wykonywania orzeczeń dotyczących kontaktów z dziećmi,
- umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Komentowane zagadnienia zostały mocno osadzone w judykaturze. Poglądy doktryny przedstawiane są szeroko, z zaznaczeniem kwestii budzących kontrowersje. Autorzy postrzegając omawiane instytucje przez pryzmat potrzeb cywilistycznej praktyki prawniczej, nie poprzestają jednak tylko na ukazywaniu problemów, ale poszukują właściwej interpretacji przepisów i proponują możliwe rozwiązania.

Komentarz adresowany jest przede wszystkim do sędziów, adwokatów, radców prawnych, komorników sądowych i aplikantów. Nie brak w nim również rozważań mogących zainteresować przedstawicieli doktryny.

Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz

Redakcja naukowa Henryk Dolecki i Tadeusz Wiśniewski

Tom I – artykuły 1–366

Tom II – artykuły 367–505³⁷

Tom III – artykuły 506–729

Tom IV – artykuły 730–1088

Tom V – artykuły 1096–1217

Cena: 199 zł

(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.książki@wolterskluwerpl

www.wolterskluwerpl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl